

Høringsuttalelse til Kommune lovutvalgets utredning NOU 2016: 4 - Ny kommunelov

Bergen bystyre behandlet saken i møtet 210916 sak 205-16 og fattet følgende vedtak:

1. Bergen kommune vil på generell basis gi uttrykk for tilfredshet med at det er satt i gang et arbeid for å utarbeide en ny kommunelov. Et arbeid av det omfang som NOU 2016: 4 representerer, kan bidra til mange viktige diskusjoner knyttet til styring, oppfølging og utvikling av kommunens organisasjon og det kommunale selvstyret.
2. Lovutvalgets arbeid er omfattende og inneholder mange endringer/presiseringer. Bergen kommune vil spesielt peke på følgende i sin høringsuttalelse:
 - a) Bergen kommune ser det som positivt at kommuneloven i sin formålsparagraf eksplisitt tar inn en bestemmelse om det kommunale selvstyret.
 - b) Bergen kommune slutter seg til utvalgets anbefaling om at det i en ny kommunelov må tas inn bestemmelser som ivaretar kommunens rettslige handleevne, samtidig som kommunen på den annen side er innordnet i en enhetsstat. Denne tvetydigheten må balanseres i ny kommunelov
 - c) Bergen kommune slutter seg til at prinsippet vedr nærhet til oppgaveløsningen, prinsippet om forholdsmessighet som innebærer at nasjonale myndigheter ikke bør gripe inn overfor kommunesektoren i større grad enn nødvendig for å ivareta aktuelle nasjonale målsettinger samt finansieringsprinsippet - oppgaver som skal løses på vegne av staten bør være fullfinansiert, tas inn i lovens bestemmelser for å regulere forholdet mellom stat og kommune.
 - d) Bergen kommune vil anbefale at en negativ avgrensning av kommunens kompetanse, legges til grunn for arbeidet med utarbeidelse av formuleringer i ny kommunelov. Et slikt prinsipp vil stimulere det lokale selvstyret og åpne for at kommuner på en del områder kan velge ulike løsninger.
 - e) Bergen kommune slutter seg til lovutvalgets prinsipielle vurdering av at det er det representative demokrati som skal utgjøre kjernen i ny kommunelov. Bystyret støtter ikke forslaget om å øke antall underskrifter for å fremme innbyggerinitiativ.
 - f) Bergen kommune slutter seg til utvalgets forslag om at kommunens generelle informasjonsplikt også skal omfatte virksomhet som foregår i andre rettssubjekter enn kommunen, når slike rettssubjekter utfører oppgaver for kommunen.
 - g) Bergen kommunes oppfatning og erfaring er at den parlamentariske styreformen legger til rette for økt folkevalgt styring av kommunen. For å realisere et slikt potensial må styreformen evalueres og videreutvikles basert på en tydeligere beskrivelse av styreformens innhold – herunder samspill mellom fag og politikk. Departementet bør benytte anledningen innføring av en ny kommunelov gir, til mer systematisk å utforske hvilke implikasjoner den parlamentariske styreformen har for å øke den folkevalgte styringen av kommunen.
 - h) Bergen kommune vil fraråde at det innføres en bestemmelse om at innføring av den parlamentariske styreformen skal kreve 2/3 flertall i kommunestyret, mens en avvikling av en slik styreform kan gjøres med vanlig flertall. Her bør dagens lovgivning opprettholdes.
 - i) Bergen kommune er positiv til en oppfølging av utvalgets forslag om at kommunerådet skal pålegges en plikt til å rapportere tilbake til kommunestyret om vedtak rådet har fattet.

- j) Bergen kommune slutter seg til utvalgets forslag om å lovfeste kommunestyrerepresentantenes rett til å fremsette private forslag i kommunestyret.
- k) Bergen kommune slutter seg til at dagens bestemmelser vedr utrednings- og kontorstøtte til opposisjonen videreføres i ny kommunelov
- l) Bergen kommune slutter seg til de generelle prinsipper for etablering og organisering av arbeidet i folkevalgte organ som utvalget trekker opp i sin utredning.
- m) Bergen kommune slutter seg til de generelle prinsipper for samhandlingen mellom folkevalgte organer og administrasjonen som trekkes opp i utredningen.
- n) Bergen kommune slutter seg til utvalgets anbefalinger hva angår lovfesting av forhold knyttet til oppnevning av styrerepresentanter i kommunale foretak.
- o) Bergen kommune vil anbefale at utvalgets forslag og vurderinger hva angår lovfesting av folkevalgtes innsyn i administrasjonens dokumenter legges til grunn i det videre lovarbeidet.
- p) Bergen kommune deler utvalgets vurdering av at det kan representere et demokratiproblem når en betydelig del av kommunens oppgaveløsning skjer i regi av organer som ikke er direkte underlagt kommunestyret.
- q) Bergen kommune slutter seg til lovutvalgets anbefalinger og nye bestemmelser om styrking av kommunestyrets ansvar for å etablere sentrale premisser for kommunens økonomiforvaltning.
- r) Bergen kommune slutter seg til lovutvalgets forslag til endringer i bestemmelser hva angår årsmelding mv.
- s) Bergen kommune er positiv til den foreslåtte endring i loven som gir en tydeligere kopling mellom kommuneplanen og økonomiplanen.
- t) Bergen kommune slutter seg til utvalgets vurderinger hva gjelder avgivelse at et konsolidert regnskap for kommunens virksomhet.
- u) Bergen kommune slutter seg til lovutvalgets vurderinger hva angår lovfesting av internkontroll og de ulike hensynene som skal ivaretas gjennom et godt internkontrollarbeid.
- v) Bergen kommune slutter seg til utvalgets prinsipielle oppfatning av at dess bedre kommunens egen kontroll er, dess mindre behov er det for statlig tilsyn og kontroll og medfølgende rapportering. For å redusere unødvendig rapportering – som krever ressurser kommunen bedre kan anvende på andre områder – er det viktig at rapportering til statlige myndigheter reduseres som følge av økt egenkontroll i kommunene.
- w) Bergen kommune vil anbefale at departementet i det videre lovarbeid klargjør nærmere hvordan kontrollutvalgets sekretariat kan ha en uavhengig posisjon samtidig som sekretariatet fortsatt er en del av kommunens organisasjon.
- x) Bergen kommune slutter seg til utvalgets forslag om at det skal utarbeides en eierskapsmelding til kommunestyret minst en gang i valgperioden
- y) Bergen kommune vil anbefale at departementet i det videre lovarbeid med å utvikle bestemmelser for kommunens styring og kontroll med ekstern virksomhet og kommunens leverandører, vurderer nærmere hvordan oppfølging og kontroll på dette området i en parlamentarisk styreform, skal deles mellom kommunens internkontroll og revisor.
- z) Bergen kommune vil anbefale at det tas inn bestemmelser i kommuneloven som sikrer likebehandling mellom kommunens egen virksomhet og annen ekstern virksomhet på oppgaveområder hvor kommunen tillegges en tilsynsfunksjon.
- æ) Bergen kommune slutter seg til lovutvalgets anbefaling om at det ikke er behov for å endre hovedinnholdet i dagens bestemmelser hva angår lovlighetskontroll.

3. Bergen kommune vil peke på følgende i sin høringsuttalelse når det gjelder særskilte forhold knyttet til folkevalgte og folkevalgte organ
 - a. Bergen kommune støtter utvalget i at det bør åpnes for at kommunestyret kan beslutte at ordfører velges ved direkte valg av innbyggerne i kommunen.
 - b. Bergen kommune er enig i mindretallets forslag om å videreføre gjeldende rett når det gjelder representasjon av begge kjønn til folkevalgte organer.
 - c. Bergen kommune støtter utvalgets vurderinger knyttet til folkevalgtes rett til ulike velferdsgoder, men at dette bør reguleres i Kommuneloven og at aktuell særlovgivning bør justeres i henhold til dette.